

Bộ Tài nguyên & Môi trường phản bác kịch bản toàn miền Nam ngập vào 2050

Bộ Tài nguyên và Môi trường (TN&MT) cho rằng thông tin miền Nam nước ta có thể ngập dưới đỉnh triều vào năm 2050 là dựa trên các giả định cực đoan và chưa đủ cơ sở khoa học.

Mới đây, các nhà khoa học của *Climate Central* (Mỹ) công bố bài báo khoa học về nguy cơ ngập gây ra nước biển dâng tại các đồng bằng trên thế giới, trong đó có Việt Nam. Đáng chú ý, nghiên cứu này nhận định phần lớn diện tích của TP Hồ Chí Minh (TPHCM) và đồng bằng sông Cửu Long (ĐBSCL) sẽ ngập dưới nước ở đỉnh triều vào năm 2050.

Trước thông tin này, PGS.TS Huỳnh Thị Lan Hương, Phó viện trưởng Viện khoa học Khí tượng Thủy văn và Biến đổi khí hậu (thuộc Bộ TN&MT) cho rằng một số vấn đề trong bài báo của *Climate Central* cần được xem xét kỹ lưỡng hơn, đặc biệt về mặt số liệu và giả định nghiên cứu.

Số liệu chưa phản ánh đúng thực tế

Theo bà Hương, ưu điểm nổi bật của nghiên cứu là sử dụng số liệu Lidar và mô hình thân kinh nhân tạo nhằm hiệu chỉnh, cập nhật số liệu địa hình STRM DEM.

Tuy nhiên, STRM DEM thường có sai số về độ cao lớn do bao gồm cả các lớp thực vật và nhà cửa. Bài báo đã hiệu chỉnh số liệu theo địa hình ven biển tại Mỹ, sau đó áp dụng cho toàn cầu.

"Nghiên cứu đã không hiệu chỉnh cho ĐBSCL nên số liệu địa hình trong nghiên cứu chưa phản ánh đúng độ cao thực tế của khu vực", bà Hương cho biết.

Ngoài ra, các tác giả của nghiên cứu đã sử dụng kịch bản nước biển dâng 2 mét kết hợp với triều cường trong xây dựng bản đồ nguy cơ ngập. Đại diện Bộ TN&MT cho rằng đây là sự chồng chập của 2 giả định rất cực đoan, dẫn đến nguy cơ rủi ro rất cao.

Kết quả đưa ra cũng không phân biệt ngập lụt do mực nước biển dâng vì biến đổi khí hậu (ngập vĩnh viễn) và nguyên nhân ngập lụt do hiệu ứng thủy triều (chỉ trong vài giờ).

Thông điệp cần quan tâm

Nói về việc xây dựng kịch bản biến đổi khí hậu, nước biển dâng cho Việt Nam, bà Hương cho biết, vào năm 2016, Bộ TN&MT đã xây dựng kịch bản mức ngập 2 mét, tỷ lệ ngập tại ĐBSCL lên tới 87,34%.

Tuy nhiên, kịch bản này không được đề xuất trong báo cáo đánh giá của ban Liên Chính phủ về biến đổi khí hậu nên Bộ không cung cấp kịch bản này.

Hiện, Bộ TN&MT đã hoàn thành giai đoạn tiếp theo của việc đo đạc địa hình khu vực ĐBSCL. Các số liệu được quy chuẩn theo mốc quốc gia về bề mặt khu vực mới nhất.

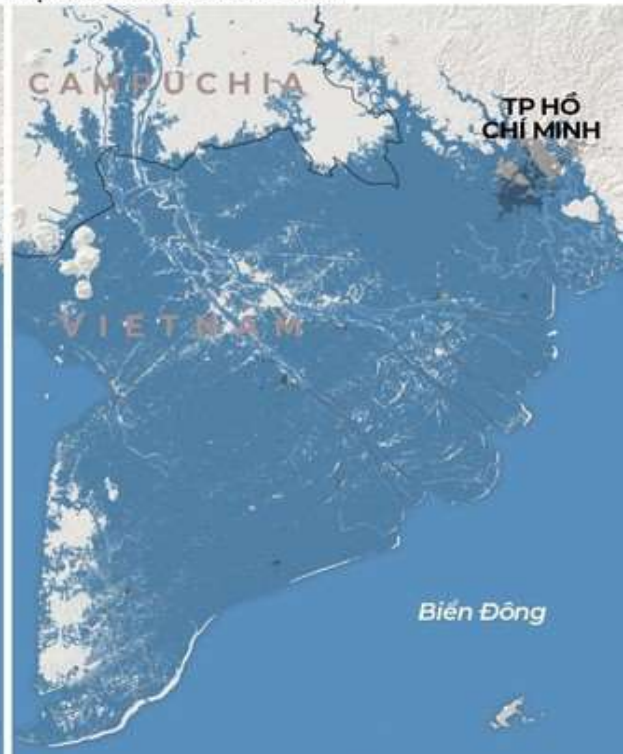
■ Khu vực dưới mức thủy triều

■ Khu dân cư

Dự báo cũ cho năm 2050

Dự báo mới cho năm 2050

Nghiên cứu mới đây của Climate Central (Mỹ) nhận định miền Nam Việt Nam có thể ngập dưới đỉnh triều vào năm 2050. Đồ họa: New York Times.

Bộ TN&MT cho biết thông tin TPHCM và ĐBSCL ngập dưới đỉnh triều năm 2050 là giả định cực đoan. Ảnh minh họa: Phạm Ngôn.

Trên cơ sở này, Viện Khoa học Khí tượng Thủy văn và Biến đổi khí hậu đã tiến hành xây dựng kịch bản ngập cho tỉnh Bạc Liêu ứng với mực nước biển dâng 1 mét để thử nghiệm so sánh với kịch bản năm 2016.

Kết quả cho thấy địa hình khu vực không thay đổi nhiều, có nơi diện tích nguy cơ ngập tăng, có nơi lại giảm. Mức ngập trong bản đồ năm 2016 và năm 2019 tương ứng là 48,6% và 49,1%.

Nhận định thêm về nghiên cứu của các nhà khoa học Mỹ, TS Hương cho rằng bài báo có ý nghĩa về mặt khoa học, tuy nhiên thông tin “vào năm 2050, TPHCM và ĐBSCL bị xoá sổ” dựa trên các giả định cực đoan và chưa đủ cơ sở.

"Tuy nhiên, đây cũng là một thông điệp cần quan tâm để xây dựng các phương án quy hoạch. Chính quyền cần chú ý đến sự sụt lún, nước biển dâng và ngập lụt do triều cường để đề xuất phương án hợp lý giải quyết vấn đề nước biển dâng cho ĐBSCL và TPHCM", đại diện Viện nghiên cứu thuộc Bộ TN&MT cho biết.

Hiện, Bộ TN&MT nhà chức trách đang tiến hành cập nhật kịch bản biến đổi khí hậu, nước biển dâng và sớm công bố trong thời gian tới.

Theo kịch bản của Bộ TN&MT, đến năm 2100, với khả năng nước biển dâng ở mức cao nhất là 1 mét thì khoảng 16,8% diện tích Đồng bằng sông Hồng; 1,47% diện tích các tỉnh ven biển miền Trung từ Thanh Hóa đến Bình Thuận; 17,8% diện tích TPHCM; 38,9% diện tích ĐBSCL có nguy cơ bị ngập. Trong đó, cụm đảo Vân Đồn, Côn Đảo và Phú Quốc có nguy cơ ngập cao.

Nghiên cứu về các thành phố có nguy cơ xoá sổ do nước biển dâng do *Climate Central*, tổ chức khoa học có trụ sở tại New Jersey, thực hiện và được công bố trên chuyên san *Nature* hôm 29/10.

Trong đó, các tác giả dựa trên chỉ số vệ tinh để tính toán lại độ cao của đất liền và ảnh hưởng của nước biển dâng trong phạm vi lớn. Kết quả cho thấy đến năm 2050, khu vực sinh sống của khoảng 150 triệu người có thể sẽ bị nước biển nhấn chìm.

Nghiên cứu cho thấy miền Nam Việt Nam cũng là một trong các khu vực có thể biến mất.

"Hơn 20 triệu người Việt Nam, tức 1/4 dân số, hiện sống trên vùng đất sẽ bị ngập lụt. Phần lớn diện tích của TPHCM cũng sẽ ở dưới nước", *Nature* nêu trong nghiên cứu.